

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

2. finální verze Školního plánu multikulturní výchovy

Naše škola Praha - základní škola, s.r.o.

Datum vyhotovení finální verze plánu: 31. 8. 2023

V rámci projektu Zvýšení kvality ve vzdělávání v ZŠ Naše škole Praha vypracovali:

Anežka Všianská, Ondřej Fiedler

Registrační číslo projektu:

CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002111

Razítko školy:

Podpis ředitelky:

Naše škola Praha - základní škola s.r.o.

Záběhlická 1658/48, 106 00 Praha 10

IČ: 07341415

e-mail: skola@naseskolapraha.cz

www.naseskolapraha.cz

Obsah

- [1. Multikulturní výchova v koncepci Naší školy](#)
- [2. Začlenění průřezového tématu MKV v ŠVP](#)
  - [2.1 Očekávané výstupy a učivo vázané na průřezové téma MKV](#)
    - [2.1.1 1. stupeň](#)
    - [2.1.2 2. stupeň](#)
- [3. Výchozí podmínky školy pro rozvoj MKV](#)
  - [3.1 Žáci](#)
    - [3.1.1 Interpretace dat u mladších žáků](#)
    - [3.1.2 Interpretace dat u starších žáků](#)
  - [3.2 Učitelé](#)
    - [3.2.1 SWOT analýza](#)
      - [Obecně o šetření](#)
      - [Interpretace dat ze SWOT analýzy](#)
      - [Závěr](#)
- [4. Cíle a plán aktivit](#)
  - [4.1 Popis klíčových aktivit](#)
    - [4.1.1 Mezinárodní dny](#)
      - [Den mezinárodních sportů](#)
      - [Dny národních svátků](#)
      - [Dny národních tanců a lidových písní](#)
      - [Dny světové literatury a filmu](#)
    - [4.1.2 Rozvojové zahraniční výjezdy](#)
      - [Rozvojový zahraniční výjezd – Berlín](#)
    - [4.1.3 Exkurze do Pražského židovského města](#)
    - [4.1.4 Poznáváme kulturu ČR](#)
      - [Poznáváme kulturu ČR – Karlštejn](#)
      - [Poznáváme kulturu ČR – Kutná Hora](#)

1. Úvod a koncepce multikulturní výchovy na Naší škole

Díky projektu “Zvýšení kvality vzdělávání v ZŠ Naše škola Praha”, jsme měli možnost vymyslet koncepci multikulturní výchovy (dále jen MKV) a realizovat aktivity ze školního plánu. Na základě této zkušenosti, kterou jsme na závěr podrobili evaluaci, jsme vytvořili finální verzi MKV pro Naší školu, která je sepsaná v dalších stránkách tohoto dokumentu.

Cíle multikulturní výchovy na základní škole jsou zaměřeny na povzbuzení porozumění a respektu vůči různým kulturám, tradicím a hodnotám. Multikulturní výchova má za cíl rozvíjet mezikulturní dovednosti a přispět k formování tolerantní, otevřené a informované společnosti. Následují některé hlavní cíle multikulturní výchovy na základní škole:

- Rozšíření povědomí o různých kulturách: Multikulturní výchova by měla žáky seznámit s různými kulturami, etnickými skupinami a národy, aby porozuměli různorodosti světa.
- Respekt a toleranci: Cílem je vychovávat žáky k respektu a toleranci vůči lidem s odlišným etnickým, kulturním nebo náboženským zázemím.
- Mezikulturní dovednosti: Multikulturní výchova se snaží rozvíjet dovednosti potřebné pro efektivní mezilidskou komunikaci a porozumění mezi lidmi různého původu.
- Otevřenost a empatii: Cílem je podporovat žáky v rozvoji otevřeného myšlení a empatie, aby byli schopni porozumět a sdílet perspektivy a zkušenosti jiných lidí.
- Prevence předsudků a diskriminace: Multikulturní výchova může přispět k prevenci rasového a kulturního předsudku a diskriminace tím, že učí žáky, jak rozpoznat a odolat stereotypům.
- Posílení identity a sebeúcty: MKV může pomoci žákům lépe porozumět vlastní identitě a kultuře, a zároveň je povzbuzovat, aby byli hrdí na své kulturní dědictví.
- Rozvoj globálního občanství: Multikulturní výchova může přispět k formování globálně uvědomělých občanů, kteří rozumí světovým problémům a mají schopnost spolupracovat na jejich řešení.
- Zvyšování interkulturní kompetence: Multikulturní výchova má za cíl rozvíjet interkulturní kompetence, což znamená schopnost úspěšného působení v multikulturním prostředí.
- Podpora mírového soužití: Výuka multikulturní výchovy může přispět k podpoře mírového soužití a prevenci konfliktů založených na kulturních nebo etnických rozdílech.
- Zvýšení vzdělanosti o globálních problémech: Cílem je, aby žáci byli informováni o globálních výzvách, jako je chudoba, migrace, změna klimatu a další, a aby byli schopni přemýšlet o jejich dopadech na světovou společnost.

Tyto cíle multikulturní výchovy na základní škole mají za úkol připravit žáky na aktivní a pozitivní účast ve společnosti, která je stále více multikulturní a globálně propojená. MKV se odehrává napříč všemi školními předměty, projekty a dalšími aktivitami realizovanými průřezovaného tématu Multikulturní výchova, které předepisuje RVP ZV.

Koncepce Naší školy se primárně orientuje podle Vize, což je nejobecnější koncepční shrnutí výchovně-vzdělávacího směřování Naší školy:

V Naší škole se společně podílíme na tvorbě bezpečného a radostného prostředí, jednáme s respektem, pečujeme o vztahy. Připravujeme se na další vzdělávání a uplatnění v životě. Směřujeme k zodpovědnosti za sebe sama a své okolí.

Vize je pak rozpracovaná do dvaceti jednotlivých Východisek, která specifikují oblasti vyplývající z Vize. Východiska jsou něco, z čeho se opravdu vychází při jakémkoliv koncepčním uvažování, které má vzdělávání v Naší škole posunout dál. Následující přehled má tudíž za cíl vybrat ta východiska Naší školy, která mají přímý vztah k MKV, a popsat jejich potenciál k jejímu rozvíjení.

1. Vytváříme bezpečné prostředí, kde jsou lidé společně rádi a mají radost z toho, co dělají.

V Naší škole se setkávají žáci, kteří mají různé kulturní zázemí. Naším cílem je zajistit, aby se zde všichni cítili rovnoprávně, aby zde všichni žáci zažívali úspěch, včetně žáků z národnostních či etnických menšin.

3. Pečujeme o vztahy mezi dětmi i dospělými. Vychováváme ke slušnosti a vzájemné ohleduplnosti. Vedeme děti k sebereflexi.

Obecně vzato vedeme všechny naše žáky ke vzájemné toleranci a uvědomění si předsudků vůči jinými lidem, ať už tato "jinakost" pramení z kulturních či jiných zdrojů. Snažíme se vyhledávat situace, v nichž je prostor pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci, a následně tyto situace společně reflektovat.

4. Budujeme sounáležitost se školou a lidmi v ní.

Učíme se, že v Naší škole má každý svou roli, svá práva a povinnosti, svou zodpovědnost, a to ve vztahu ke škole jako takové i lidem bez ohledu na to, jak jsou nám "přirozeně" blízcí či jak se nám podobají. Rozvíjíme smysl pro solidaritu, chápání a respektování se i v rámci kulturní rozmanitosti.

7. Rozvíjíme zodpovědnost za svět kolem nás. Orientujeme se na přírodu a ekologii.

Chceme, aby děti chápaly, že dnešní svět je stále více propojený a jednání lidí má globální dopady. Vedeme k zájmu o témata, která mají globální - multikulturní přesah, a k vnímání zodpovědnosti i za lidi a věci, které jsou daleko od nás, zdánlivě cizích a bez vztahu k nám.

8. Vyvažujeme vědomosti s dovednostmi, postoji a hodnotami. Otevíráme s dětmi velké otázky pravdy a dobra.

Aktivity k rozvoji MKV by měly být různorodé tak, aby se žáci učili vnímat důležitá témata takřikajíc všemi smysly. Na druhou stranu vždy spolu se žáky vycházíme z dobré znalosti obsahu včetně základních odborných pojmů. Setkávání s kulturně odlišným a přemýšlení o něm pak chápeme jako výzvu k otevírání rozličných etických otázek, které s dětmi můžeme probírat.

9. Sami se neustále učíme a profesně rozvíjíme. Jsme tvořiví.

Plán MKV, a tedy cílená snaha posunout školu dál v jedné konkrétní oblasti prostřednictvím něčeho, co jsme dříve tolik nedělali, nese potenciál dozvědět se něco nového o sobě a o možnostech školy, získat další zkušenosti a tvořit nové věci.

10. Pozorujeme, průběžně vyhodnocujeme a vylepšujeme pedagogický proces.

Prostřednictvím evaluace jednotlivých klíčových aktivit máme možnost získat nový úhel pohledu na edukační realitu v Naší škole, konkrétně pak získat nové analytické i pedagogické nástroje, které můžeme využít i v jiných situacích.

11. Učíme se i mimo školu. Jezdíme na výjezdy. Cílíme na to, aby se děti dokázaly postarat o sebe i o skupinu.

Poznávání lidí a jejich lokálních kulturních specifik je ideální rozvíjet přímo u těchto lidí mimo školu, zejména prostřednictvím zahraničních výjezdů - zde je možné kromě samotného poznávání i získávat zkušenosti přímo v multikulturní interakci.

12. Propojujeme lidi ve škole, aby docházelo k interakci, spolupráci a učení i nad rámec homogenní věkové skupiny.

Učíme žáky, jak být součástí heterogenní skupiny z hlediska věku nebo genderu. Učíme se spolupracovat bez ohledu na jakékoliv odlišnosti, potenciálně pak dokonce vnímat a ocenit to, že nejsme všichni stejní. Propojení žáků mezi třídami by mělo vést k vzájemnému poznávání a obohacování - co se od sebe můžeme naučit.

13. Rozvíjíme smysl pro pořádek, pravidla, společensky vhodné chování.

Chceme, aby se žáci Naší školy dobře orientovali v multikulturní společnosti a dokázali dobře rozlišovat, která pravidla jsou nutná v kontextu setkání s lidmi z jiných kultur a jakým způsobem při takové příležitosti regulovat své chování. Společně se učíme tolerovat odlišné návyky a uvědomovat si jejich podmíněnost daným sociokulturním zázemím.

16. Komunikujeme partnersky a s respektem.

Komunikovat s někým, kdo nám na první pohled připadá odlišný, třeba až zvláštní, legrační, nebo dokonce nebezpečný, může být mimořádně složité. Jestli daný člověk takový opravdu je, to zjistíme jen v rozhovoru s ním. Spíše než na pojmenovávání rozdílů a zdůrazňování tolerance tak chceme pracovat na odbourání stereotypů a odstranění z nich plynoucích komunikačních bariér. Učíme se poznávat a respektovat odlišné zájmy, ale třeba i úplně odlišné hodnotové systémy.

2. Začlenění průřezového tématu MKV v ŠVP

Průřezové téma Multikulturní výchova se dle RVP ZV dělí na pět tematických okruhů, které jsou zde nejprve popsány, poté následuje tabulka jejich začlenění do vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů v Naší škole.

Díky projektu “Zvýšení kvality vzdělávání v ZŠ Naše škola Praha”, jsme měli možnost si ověřit, že Multikulturní výchova má jako průřezové téma velké opodstatnění a především je to ideální oblast pro rozvíjení napříč různými obory a typy činností. Považujeme za důležité, aby se žáci s multikulturními tématy setkávali nadále v běžné výuce i nad jejím rámcem v životě školy.

MV1 Kulturní diference

- individuální zvláštnosti každého člověka
- člověk je jednota tělesné i duševní stránky, ale i součást etnika
- poznávání vlastního kulturního zakotvení
- respektování zvláštností různých etnik
- základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

MV2 Lidské vztahy

- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- udržování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
- vztahy mezi kulturami: vzájemné obohacování, ale i konflikty
- předsudky a vžitě stereotypy
- příčiny a důsledky diskriminace
- důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
- uplatňování norem slušného chování
- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého
- solidarita, zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MV3 Etnický původ

- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- základní informace o etnických a kulturních skupinách v evropském měřítku
- různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
- projevy rasové nesnášenlivosti: jejich rozpoznávání a důvody vzniku

MV4 Multikulturalita

- multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
- multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
- naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

MV5 Princip sociálního smíru a solidarity

- odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám
- nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- aktivní podíl na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin
- otázka lidských práv

Multikulturní výchova										
Kód	Tematický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
MV1	Kulturní diference	St	St	Sv, St	St	Aj, St, Čj	Aj, Sp, St, Př	Aj, St	Aj, St	Aj, St
MV2	Lidské vztahy	St	St	St, Sv	Sv	Sv, Čj			Vd	Sp
MV3	Etnický původ				Sv	Sv			Aj, Př	Aj, Sp
MV4	Multikulturalita						Aj,	Aj	Aj, Fj, Šj	Aj, Fj, Šj
MV5	Princip sociálního smíru a solidarity						Ži	Ži	Ži	Sp, Ži

2.1 Očekávané výstupy a učivo vázané na průřezové téma MKV

Následující část má za cíl poskytnout přehled, jak (tj. prostřednictvím kterého konkrétního učiva a výstupů) jsou v Naší škole rozvíjeny jednotlivé tematické okruhy průřezového tématu MKV (růžová barva), a obsahově navázat na příslušné učivo, resp. výstupy, jednotlivé klíčové aktivity realizované v rámci projektu (modrá barva).

2.1.1 1. stupeň

Studio

MV1 - rozmanitost kultur a hodnot, vědomí vlastní kulturní identity, zvláštnosti etnik; poznávání odlišných kulturních prostředí v minulých století prostřednictvím říkadel, pranostik a lidových písní

Výstupy RVP

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Výstupy ŠVP

- vyjmenuje některé z našich tradičních výrobků
- uvede několik příkladů lidových řemesel
- jednohlasně zpívá píseň v kolektivu

Učivo

- práce s prvky lidových tradic
- básničky, říkadla
- kolektivní jednohlasné zpívání

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních tanců a lidových písní

- praktické seznámení s uměleckými prvky lidových kultur

MV2 - vztahy mezi kulturami, respekt ke kulturním odlišnostem

Výstupy RVP

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Výstupy ŠVP

- oceňuje hodnotu kulturních odlišností a rozmanitosti

Učivo

- návštěvy výstav
- pravidla kultivovaného chování v kulturních institucích
- jednoduché diskuze o výtvarných dílech
- krátké prezentace vlastní práce třídě, či rodičům

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních svátků

- ocenění kulturní hodnoty sváteční výzdoby a tradičních symbolů

Dny světové literatury a filmu

- interpretace audiovizuálních materiálů s multikulturním obsahem

Poznáváme kulturu ČR

- návštěva kulturních památek

Svět

MV1 - poznávání vlastního kulturního zakotvení; individualita člověka, člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik

Výstupy RVP

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Výstupy ŠVP

- poznává vybrané báje a pověsti,
- seznámí se s kronikou obce a vybranými slavnými rodáky obce,
- poznává vybrané kulturní a historické památky v obci a v regionu, poznává vybrané vynálezy z minulosti, státní svátky a státní symboly,
- aplikuje základní poznatky o sobě, o rodině, o společnosti

Učivo

- čas, orientace v čase, časový řád
- Praha/bydliště - pověsti a historické památky
- státní svátky
- historické postavy

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních tanců a lidových písní

- poznání regionálně podmíněných tradic

Dny světové literatury a filmu

- porozumění heslu "historie je cizí země"
- uvědomění si vlastního kulturního zázemí v konfrontaci s cizím

---

MV2 - vztahy mezi kulturami, předsudky, principy slušného chování

Výstupy RVP

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

Výstupy ŠVP

- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami - spoluvytváří pravidla třídy
- seznamuje se základními lidskými právy, dbá na jejich dodržování

Učivo

- zákony, základní pravidla spolupráce
- sebepoznání, sebehodnocení

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Den mezinárodních sportů

- dodržování pravidel fair play bez ohledu na odlišnosti a sympatie

---

MV3 - historické souvislosti dnešních etnických konfliktů

Výstupy RVP

ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Výstupy ŠVP

- seznamuje se se způsobem života v jednotlivých historických obdobích - poznává odlišnost způsobu života v minulosti a současnosti

Učivo

- život v dávných dobách a dnes

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních svátků

- historické a sociokulturní důvody svátků

Exkurze do Pražského židovského města

- vývoj pražské židovské komunity, kulturně-náboženské souvislosti

Poznáváme kulturu ČR

- Karlštejn a Kutná hora jako “výkladní skříň” českého kulturního dědictví

Anglický jazyk

MV1 - jak děti v různých zemích světa cestují do školy

Výstupy RVP

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Výstupy ŠVP

- rozumí jednoduché nahrávce týkající se probíraného tématu
- umí podle nahrávky pracovat s vizuálním materiálem

Učivo - lexikologie

- školní předměty a činnosti
- počasí a oblečení
- volnočasové aktivity
- každodenní činnosti a návyky
- slovesa vyjadřující péči o druhého, pocity
- místa ve městě

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny světové literatury a filmu

- srovnání každodenního života s jinými kulturami
- porozumění sdělením v cizojazyčném filmu s oporou v titulcích

Český jazyk

MV1 - kulturní rozdíly v životě lidí v minulých stoletích a dnes; vnímání jedinečnosti každého člověka

MV2 - vztahy mezi kulturami

Výstupy RVP

ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

Výstupy ŠVP

- dokáže svůj prožitek z četby či poslechu textu přiměřeným způsobem mluvenou i písemnou formou sdělit ostatním;
- umí vyhledat explicitně vyjádřenou myšlenku v textu, umí o ní hovořit s ostatními
- vyjadřuje své dojmy z četby a uvažuje o nich
- snaží se prožitky vztáhnout ke svým osobním zkušenostem

Učivo

- využívání lidové slovesnosti při oslavě svátků
- lidové tradice a pranostiky
- poslech literárních textů
- zážitkové čtení a poslech
- vedení čtenářského deníku

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních svátků

- možnost porovnat lidovou slovesnost spojenou s “cizími” svátky

Dny národních tanců a lidových písní

- frazeologické prvky v lidových písních

Dny světové literatury a filmu

- práce s reflexivním deníkem multikulturního čtenáře
- vyjadřování dojmů z psaného či audiovizuálního multikulturního obsahu

2.1.2 2. stupeň

Anglický jazyk

MV1- články Culture v učebnicích Motivate!

MV1 - texty o způsobu života v cizích zemích

MV3 - prezentace o historii USA (rasismus a otrokářství)

MV3 - úryvky z knihy Shermana Alexieho

MV4 - diskuze k rasové nesnášenlivosti v knize S. Alexieho

MV4 - porovnání právních a kulturních norem v různých zemích

MV4 - diskuse o nejvýznamnějších způsobech dopravy v cizích zemích a propojení s vlastními zkušenostmi

Výstupy RVP

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého

každodenního života

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace orientuje se textu a porozumí mu

Výstupy ŠVP

- vlastními slovy shrne informace o jiných kulturách, dokáže porovnat rozdíly
- diskutuje o osobních zkušenostech a aplikuje je na faktické informace o jiných kulturách
- zjistí z požadované informace v autentických materiálech, dokáže je správně seřadit, přiřadit, reprodukovat, dále s nimi pracovat nebo o nich diskutovat

Učivo - komunikační funkce jazyka

- vybírání filmu
- vybírání sportovní aktivity
- plánování, získávání informací
- rozhovor o uplynulém dni
- vyjadřování preferencí
- nabízení pomoci
- řešení neočekávaných situací

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Den mezinárodních sportů

- kulturně rozdílné formy pravidel převážně anglosaských bat-and-ball her

Dny národních svátků

- rozpoznávání kulturních specifik na základě autentických materiálů

Dny světové literatury a filmu (jako zájmová aktivita)

- práce s reflexivním deníkem multikulturního čtenáře
- interpretace a hodnocení psaného či audiovizuálního multikulturního obsahu

Rozvojové zahraniční výjezdy

- způsoby každodenního života v cizí zemi
- řešení situací, cizojazyčná komunikace v kulturně odlišném prostředí
- aplikace osvojených postojů a dovedností

Příroda

MV3 - odlišné myšlení a vnímání světa

Výstupy RVP

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa

Výstupy ŠVP

- seznámí se s minimálně jedním aktuálním světovým tématem spojeným s vývojem populace
- porovná vývoj a situaci populace v různých regionech světa

Učivo

- obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny světové literatury a filmu (jako zájmová aktivita)

- seznámení s problémy různých světových regionů prostřednictvím filmů a literatury
- srovnání vývoje, zejména kulturně-demografických proměn v globálním měřítku

Společnost

MV1 - poznávání vlastního kulturního zakotvení, rozvoj schopnosti identifikovat kulturní rozdíly

Výstupy RVP

D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti

Výstupy ŠVP

- porovná západoevropskou, byzantskou a islámskou kulturní oblast s důrazem na základní náboženské rozdíly

Učivo

- kulturní oblasti středověku

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních svátků

- historické a sociokulturní souvislosti vzniku jednotlivých svátků

Exkurze do Pražského židovského města

- význam judaismu mezi různými kořeny evropské tradice

Poznáváme kulturu ČR

- Karlštejn a Kutná hora jako typické příklady západoevropské středověké architektonické produkce

---

MV3 - historické pozadí rasové nesnášenlivosti

Výstupy RVP

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

Výstupy ŠVP

- vysvětlí pojmy antisemitismus, rasismus, holokaust a uvede související historické příklady

Učivo

- totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Rozvojové zahraniční výjezdy

- nacistická minulost Berlína

Exkurze do Pražského židovského města

- pogromy, šoa, historický vývoj antisemitismu

MV2 - předsudky, stereotypy, vztahy mezi kulturami

MV5 - nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Výstupy RVP

VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Výstupy ŠVP

- popíše konkrétní projevy netolerance a extremismu
- navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti
- diskutuje o kulturních stereotypch v současné společnosti

Učivo

- vlastenectví a nacionalismus
- principy demokracie
- tolerance a pluralismus

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Den mezinárodních sportů

- principy fair play, rozvoj tolerance při sportovní hře

Dny národních svátků

- práce se stereotypními představami o různých kulturách
- hlubší porozumění sociokulturní podstatě rituálního jednání

Rozvojové zahraniční výjezdy

- prožitek z kulturně vysoce pluralitního prostředí

Exkurze do Pražského židovského města

- dějiny židovského ghetta jako příklad obtížného života etnické menšiny

Studio

MV1 - poznávání vlastního kulturního zakotvení

Výstupy RVP

VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů

Výstupy ŠVP

- elementárně chápe vliv kulturní, sociální a politické atmosféry na formy a obsahy děl
- zhodnotí a zaujme názor k různorodým kulturním akcím

Učivo

- interpretace uměleckých děl vlastních i cizích
- pochopení vztahu výtvarného díla s dobou vzniku
- lidová kultura, tradice

Klíčové aktivity v rámci projektu:

Dny národních svátků

- porozumění významu sváteční výzdoby a tradičních symbolů v širším kulturním kontextu

Dny národních tanců a lidových písní

- praktické seznámení s uměleckými prvky lidových kultur

Dny světové literatury a filmu

- interpretace audiovizuálních materiálů s multikulturním obsahem

Poznáváme kulturu ČR

- návštěva kulturních památek
- historická podmíněnost uměleckých objektů

Život

MV5 - odpovědnost a přispění každého jedince

MV5 - nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Výstupy RVP

VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu

VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Výstupy ŠVP

- objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc
- popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým
- popíše projevy lidské solidarity a doloží význam vzájemné solidarity
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání

Učivo

- život mezi lidmi
- lidská setkání
- život za hranicemi
- globalizace

Dny světové literatury a filmu (jako zájmová aktivita)

- každodenní problémy lidí z různých kultur
- porozumění významu solidarity
- mezinárodní hrozby

3. Podmínky školy pro rozvoj MKV

Ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 jsme v rámci projektu “Zvýšení kvality vzdělávání v ZŠ Naše škola Praha” realizovali mnoho aktivit pro rozvoj multikulturní výchovy, které velmi rozšířily naše portfolio možností, dovedností a nástrojů, jak MKV úspěšně rozvíjet. Závěrečná evaluace projektu zaměřeného na rozvoj multikulturní výchovy potvrdila převážně pozitivní ohlasy jak ze strany studentů, tak pedagogů. Oceňováno bylo množství a pestrost jednotlivých aktivit zaměřených na multikulturní výchovu, přestože smysluplnost a zábavnost těchto aktivit byla studenty reflektována poměrně rozmanitě a často i protichůdně. Nicméně, tato variabilita reakcí byla v souladu s očekáváním.

Většina zúčastněných se shodla na tom, že je smysluplné věnovat více času a prostoru multikulturní výchově. V rámci nově nastaveného konceptu multikulturní výchovy chceme najít optimální rovnováhu, která umožní dlouhodobý rozvoj, udržení zájmu ze strany studentů i pedagogů a zohlednění organizačně-technických možností školy.

Jedním z významných úspěchů projektu bylo, že bylo pedagogové i žáci dosáhli přesnějšího porozumění cílům, nástrojům, příležitostem a potenciálním rizikům spojeným s multikulturní výchovou. Vytvořili společný "slovník", který nejen umožňuje základní porozumění obsahu, ale také usnadňuje komunikaci v sociálně-kulturních diskurzích týkajících se odlišnosti a stereotypů. Pedagogové získali jasnou představu o tom, jaké dovednosti a postoje v oblasti multikulturní výchovy chtějí u žáků rozvíjet. Díky tomu nyní mohou efektivněji orientovat svou výuku a další aktivity, a tím přispět ke kvalitnějšímu vzdělávání našich žáků.

V současné době na naší škole studuje mnoho dětí a pracuje zde i učitelů, kteří pocházejí z různých zemí. Navíc mezi námi máme žáky a pedagogy, kteří měli příležitost strávit delší dobu v zahraničí. Tyto různorodé zkušenosti mohou být využity při aktivitách, které jsou zaměřeny na seznámení se s různými tradicemi a kulturami. Je výhodou, že naši učitelé jsou otevření konceptu multikulturalismu a projevují respekt k všem našim studentům a také mezi sebou navzájem.

Další výhodou pro realizaci takových aktivit je bezpečné prostředí, které v naší škole panuje. V budoucnu plánujeme pokračovat v aktivitách, které podporují spolupráci a komunikaci mezi různými kulturami. V minulosti jsme již zahrnuli prvky multikulturní výchovy do našich vyučovacích hodin, ale vidíme potenciál k dalšímu rozvoji. Zaměříme se na dlouhodobější aktivity během celého školního roku a na komplexní témata spojená s multikulturní výchovou.

Náš školní plán a aktivity budou sloužit k obohacení učebního obsahu a budeme se zaměřovat nejen na evropskou perspektivu historie. Při přípravě a realizaci těchto aktivit budeme dbát na to, aby pedagogové nebyli přetížení prací. Zároveň pečlivě naplánujeme

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

harmonogram aktivit a budeme se včas seznamovat s průběhem projektu. Důležité je také mít detailní povědomí o původu a rodinném zázemí našich žáků, abychom předešli možným konfliktům nebo nevhodným tématům, která by se mohla při aktivitách objevit.

4. Cíle a plán aktivit

Pro tvorbu cílů a plánu aktivit jsme vycházeli z několika důležitých východisek. Prvním z nich jsou základy multikulturní výchovy jakožto vědecké oblasti a s ní související výzkumy. Dále MKV podle RVP, také Školní plán multikulturní výchovy, vize a východiska Naší školy. A dále vycházíme z evaluace první verze Školního plánu Multikulturní výchovy.

4.1 Popis klíčových aktivit

4.1.1 Mezinárodní dny

Den mezinárodních sportů

- **Realizace:** 1x za školní rok, na konci školního roku; určené pro 1. a 2. stupeň.
- **Finální verze:** Den sportů zachováme. Realizován bude vždy na konci šk. roku. Tento den se stal se pro naši školu i takovým závěrečným časem, kdy se vidí celé škola dohromady před tím, než nastanou prázdniny.
- **Cíle aktivity:**
  - Žáci deváté třídy se podílejí na organizaci turnaje, spolupracují spolu navzájem a naučí se pravidla hry.
  - Žáci se učí dodržovat pravidla fair play bez ohledu na odlišnosti a sympatie.
  - Žáci se seznámí se svými spolužáky a pedagogy. Po turnaji znají jménem alespoň své spoluhráče z týmu. Žáci budou spolupracovat mezi sebou navzájem v různých věkových skupinách.
  - Žáci se seznámí s původem a tradicí těchto sportů a se zeměmi, odkud sport pochází.
  - *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference a MV2 Lidské vztahy, MV4 Multikulturalita.*
- **Popis aktivity:**
  - Na konci školního roku proběhne sportovní turnaj v brännballu. Žáci budou tvořit týmy napříč ročníky. Kromě turnaje proběhne i teoretická část o historii brännballu a Švédsku.
  - Turnaj má také jeden z cílů seznámení žáků navzájem a pedagogického sboru a vyzkoušení si spolupráce. Sport vnímáme jako důležitý nástroj podporující kulturní identitu a také propojovací článek mezilidské komunikace.
  - Brännball byl vybrán jako druh hry, která je v různých variacích rozšířená v mnoha kulturách (americký baseball, britský kriket, německý schlagball či finský pesäpallo).
- **Evaluace:** Následující den po konání mezinárodního dne sportů proběhne po ranním setkání celé ZŠ skupinové reflexe se zapojením všech žáků a pedagogů. Reflexe bude probíhat v malých skupinách napříč ročníky.

Dny národních svátků

- **Realizace:** průběžně po celý školní rok v ohledem na dobu, kdy se jednotlivé svátky slaví – předpokládáme celkem 4x v průběhu celého šk. roku; určené pro 1. a 2. stupeň.
- **Finální verze:** Den svátků budeme realizovat pro každý stupeň školy trochu jinak, vzhledem k věkovým schopnostem dětí. Na prvním stupni zařazujeme tuto aktivitu do hodin výtvarné a hudební výchovy. Hlavně se věnujeme svátkům z Evropy. Na druhém stupni se zaměříme na zkušenosti jednotlivých dětí s danými svátky. Na druhém stupni hlavně zapojujeme do aktivity žáky s OMJ, kteří nám svojí zkušeností mohou blíže přiblížit jejich způsob oslavy konkrétních svátků. Případně vedeme žáky k vypracování projektů např. slavení Vánoc v jiných zemích. Poté žáci své závěry prezentují na Ránu před celou školou. Ideální je spojit oslavu svátků i s ochutnávkou typického jídla.
- **Cíle aktivity:**
  - Žáci se seznámí s významem, původem a tradicemi jednotlivých svátků.
  - Žáci znají historické a sociokulturní důvody svátků (především Velikonoce a Vánoce).
  - Žáci umí porovnat tradice spojené s "cizími" svátky. Rozpoznávání kulturních specifíků na základě autentických materiálů.
  - Žáci vytvoří sváteční výzdobu k jednotlivým svátkům.
  - Starší žáci porozumí sociokulturní podstatě rituálního jednání.
  - *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference, MV 3 Etnický původ, MV4 Multikulturalita.*
- **Evaluace:** Následující den po konání dne národního svátku proběhne po ranním setkání celé ZŠ skupinové reflexe celé školy se zapojením žáků a pedagogů. Reflexe budou probíhat v malých skupinách v daném ročníku.

Dny národních tanců a lidových písní

- **Realizace:** 1x za školní rok lekce tance pro 1. stupeň a 2. stupeň a 1x za školní rok lekce písní pro 1. stupeň a 2. stupeň.
- **Finální verze:** Z evaluace vyplynulo, že tento program má nejmenší dopad na rozvoj MKV cílů a proto jsme se rozhodli jeho časovou dotaci zmenšit a upravit dle zkušeností pro jednotlivé stupně. Pro první stupeň je aktivita smysluplná v původní verzi - tedy lekce prožitková, ve které je dohromady zahrnuté učení tanců a písní. Na druhém stupni je vhodné program doplnit o teoretickému výklad o kultuře, zvycích a národních tradicích, folkloru Čech a Moravy. Ve druhé části bude probíhat praktická výuka tanců a písní. Žáci budou rozděleni do skupin napříč ročníky.
- **Cíle aktivity:**
  - Žáci se prakticky naučí tančit minimálně čtyři lidové tance z odlišných regionů ČR.
  - Žáci se prakticky seznámí s rozmanitostí lokálních kultur a folkloru na území ČR. Skrze tyto lekce budou žáci poznávat vlastní kulturní zakotvení.

- Žáci v průběhu lekcí pracují společně ve skupinách napříč ročníky a spolupracují spolu.
- *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference a MV2 Lidské vztahy.*
- **Evaluace:** Následující den po konání této akce proběhne po ranním setkání celé ZŠ skupinové reflexe celé školy se zapojením žáků a pedagogů. Reflexe budou probíhat v malých skupinách napříč ročníky.

Dny světové literatury a filmu

- **Realizace:** 1x měsíčně pro 1. a 2. stupeň
- **Finální verze:** V původní verzi byla tato aktivita časově velmi náročná. Pro první stupeň je vhodnější zařadit hlavně filmové ukázky a naopak na druhém stupni se zaměřit na literaturu. Žákům na prvním stupni budou promítány krátké filmy především s tématy jako je: život v dané zemi, ve městech a na venkově, v době historické a současné vč. způsobů vzdělávání, tradic, her a zvyklostí. Na druhém stupni se zaměříme na literaturu s těmito tématy.
- **Cíle aktivity:**
  - Žáci se v průběhu budou zdokonalovat ve svých gramatických kompetencích (pochopení čteného slova, psaného textu a čtení s porozuměním).
  - Žáci porozumí sdělení v cizojazyčném filmu s oporou o titulky.
  - Žáci na základě svých schopností budou interpretovat a zaznamenávat své dojmy z psaného či audiovizuálního multikulturního obsahu.
  - Žáci budou umět porovnat svůj každodenní život a kulturu a tradice své země s jinými kulturami.
  - *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference a MV2 Lidské vztahy.*
- **Popis aktivity:**
  - **Evaluace:** Každý z účastníků těchto dní si založí vlastní tzv. „Deník multikulturního diváka a čtenáře“, do kterého si bude zapisovat, co viděl a přečetl. Tento deník bude jeho vlastním majetkem. Výstupy v něm obsažené, které každý z žáků uzná za vhodné budou probírány na konci každého dne s tím, že tyto výstupy budou zapisovány ze strany pedagogů, které tyto dny povedou.

4.1.2 Rozvojové zahraniční výjezdy

Rozvojový zahraniční výjezd – Berlín

- **Realizace:** 1x za několikaleté období pro 2. stupeň
- **Finální verze:** Výjezd do zahraničí byl jednou z neúspěšnějších akcí projektu. Vzhledem k finančním možnostem školy a rodičů žáků školy jej však budeme realizovat jen jednou za několik let. Nabízí se např. možnost jednou za čtyři roky pro

celý 2. stupeň - tak aby se každý žák v průběhu svého studia na 2. stupni alespoň jednou do Berlína podíval.

- **Cíle aktivity:**
  - Žáci zažijí každodenní život v cizí zemi. Budou cizojazyčně komunikovat a řešit situace spojené s cestováním v cizím městě.
  - Žáci se seznámí s nacistickou minulostí Berlína a s dějinami židovského ghetta jakožto s příkladem obtížného života etnické menšiny.
  - Žáci navštíví historické a kulturní památky Berlína a zažijí kulturně vysoce pluralitní prostředí.
  - Žáci reflektují výjezd jako multikulturní obohacení.
  - *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference, MV3 Etnický původ, MV4 Multikulturalita, MV5 Princip sociálního smíru a solidarity.*
- **Popis aktivity:**
  - Při konání zahraničního výjezdu v Berlíně navštívíme s žáky významné památky například v Thajském parku, na Tureckých trzích, popř. i Berlínský karneval kultur a také Berlínský památník holocaustu a Židovském muzeu, dále pak berlínské galerie, Berlínskou zeď a Sehtlikskou mešitu.
  - Žáci během pětidenního výjezdu budou mít praktickou zkušenost s chováním v multikulturním a cizím městě. Rozpoznají a rozptýlí stereotypy o jiných kulturách a náboženství na základě poznání a reflexe. Dále rozvinou poznání kultur a jejich hudby, stylu oblékání a zažijí pestrost kultur, náboženství a etnik na vlastní kůži a na jednom místě.
- **Evaluace:** Do 1 měsíce po příjezdu proběhne skupinová reflexe s pedagogy a žáky dohromady + zvlášť s pedagogy.

4.1.3 Exkurze do Pražského židovského města

- **Realizace:** 1x za školní rok pro 9. třídu, předpokládáme realizaci v předvánočním čase.
- **Finální verze:** Návštěva židovského města je vždy pro žáky devátého ročníku. Žáci navštíví Pražské židovské město a jeho významné památky. Na základě exkurze bude žákům přiblížena židovská kultura, víra a historie židovského obyvatelstva v Praze a její provázání s novodobou historií v ČR.
- **Cíle aktivity:**
  - V průběhu návštěvy se žáci seznámí s historií židovského obyvatelstva v Praze, s pogromy, šoa a historickým vývojem antisemitismu.
  - Žáci si uvědomí význam judaismu mezi různými kořeny evropské tradice.
  - *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference, MV3 Etnický původ, MV4 Multikulturalita, MV5 Princip sociálního smíru a solidarity.*
- **Evaluace:** Druhý školní den po realizaci exkurze bude realizovaná po skupinkách společná reflexe se žáky a pedagogy.

4.1.4 Poznáváme kulturu ČR

Poznáváme kulturu ČR

- **Realizace:** předpokládáme 1x za školní rok, pravděpodobně v září.
- **Finální verze:** Žáci s OMJ (napříč ročníky) vyrazí na jednodenní výlet např. do Kutné Hory, Karlštejna, Pražského hradu nebo jiného místa, které je spojeno s kulturním dědictvím. Vhodné je tyto místa měnit.
- **Cíle aktivity:**
  - Žáci s OMJ mezi sebou naváží sociální vztahy, zažijí pocit přináležení do žákovské skupiny.
  - Žáci se seznámí se středověkou historií a gotickou architekturou.
  - *Cíle navazují na tematické průřezové okruhy ŠVP v MV1 Kulturní diference, MV2 Lidské vztahy.*